

Заборонені методи ведення війни

Неправильне використання відмітних емблем і знаків

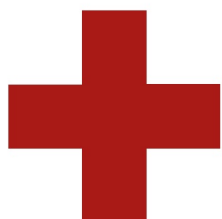
Норми МГП передбачають **спеціальні гарантії захисту для низки затверджених емблем і знаків.**

Їхня основна **мета** — **захистити об'єкти від прямого нападу** в умовах збройного конфлікту, серед яких *медичні підрозділи, установи та транспорт, релігійні установи, об'єкти культурної спадщини, гуманітарні місії, місії і персонал комітетів Червоного Хреста та Червоного Півмісяця.*

Характеристики порушення МГП:

- учинене в умовах збройного конфлікту та пов'язане з ним (може мати місце в умовах міжнародного та неміжнародного збройних конфліктів);
- об'єктом посягання є відповідні підрозділи, об'єкти та персонал, які користуються захисними емблемами й знаками;
- виконавець злочину (1) свідомо використовує захисні емблеми та знаки не за призначенням і (2) знає або має знати про порядок їх використання;
- виконавець використовує захисні емблеми та знаки у воєнних цілях;
- *наслідки:* спричинення загибелі осіб або завдання особам тяжких тілесних ушкоджень.

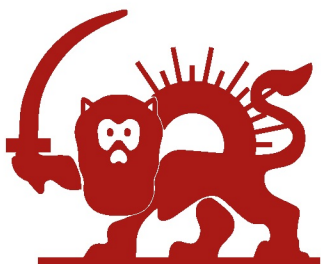
У ст. 38 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949 р., що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів від 08.06.1977р. , закріплено **невичерпний перелік захисних емблем і знаків**, серед яких:

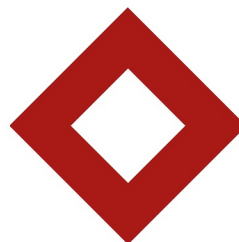
емблема Червоного Хреста

емблема Червоного Півмісяця

емблема Червоного Лева і Сонця

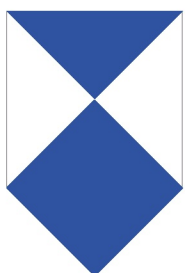

емблема Червоного Кристалу

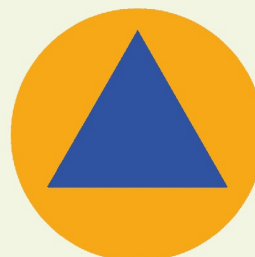

**розпізнавальна емблема
Організації Об'єднаних Націй**

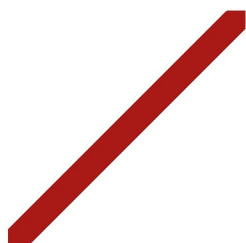
а також інші емблеми, знаки та сигнали, передбачені міжнародними договорами:

**захисна емблема для культурних
цінностей**

**міжнародний відмітний знак
цивільного захисту**

**захисна емблема для
госпітальних зон і місцевості**

**міжнародний спеціальний
знак споруд та установок,
що містять небезпечні сили**

PW

PG

IC

**літери «PW» або «PG»,
які використовують для
позначення таборів
військовополонених**

**літери «IC»,
які використовують для
позначення таборів для
інтернованих цивільних**

Ознаки відмітних емблем і знаків:

- затверджені на рівні міжнародно-правових договорів;
- мають відповідний статус, який передбачає захист згідно з нормами МГП;
- універсальний характер використання;
- добре помітні на відстані.

Неправильне використання у контексті цього порушення означає те, що не передбачене положеннями Женевських конвенцій про захист жертв війни від 12.08.1949 і додаткових протоколів до них від 08.06.1977р.

Іншими словами, будь-яке використання, окрім того, для якого ці емблеми були призначені, а саме: ідентифікація відповідних об'єктів, зон, населених пунктів і таборів.

У контексті цього порушення використання відмітних емблем і знаків пов'язане з **воєнними цілями, тобто цілями, які безпосередньо пов'язані з бойовими діями та не передбачають медичну, релігійну чи аналогічну діяльність.**

Відповідно до норм МГП є **три форми неправильного використання відмітних емблем і знаків:**

- 1 імітація** — використання знака, який за своєю формою та/або кольором може спричинити плутанину з однією із відмітних емблем;
- 2 узурпація** — (1) використання емблеми будь-якою особою чи організацією, які не мають на це права (зокрема, комерційні підприємства, медичні заклади чи аптеки, неурядові організації або фізичні особи); (2) невиконання особами, уповноваженими на використання емблеми, вимог МГП;

З віроломство — (1) використання емблеми для утворення захищеного статусу з метою *вбити, поранити чи захопити супротивника*; (2) підступне використання емблеми в ситуаціях міжнародного збройного конфлікту є окремим складом воєнного злочину.

Неправильне використання емблем і знаків в умовах збройного конфлікту **може поставити під загрозу всю систему захисту, створену МГП**, оскільки сторони, які воюють, можуть втратити довіру до захисної функції емблеми.

Підриваючи суспільну значимість емблеми, неправильне її використання може також **перешкодити безпечному доступу гуманітарної допомоги до осіб, які постраждали від збройного конфлікту**.

Над довідкою працювали:
Павлюк Аліна (Офіс Генерального прокурора)
Лисенко Марія (JustTalk)

**ТРЕНІНГОВИЙ ЦЕНТР
ПРОКУРОРІВ УКРАЇНИ**

Just talk